

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 649/2015
05.06.2015. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Бисерке Живановић, председника већа, Споменке Зарић, Божидара Вујичића, Лидије Ђукић и Весне Поповић, чланова већа, у парници тужиле Љ.В. из Б., чији је пуномоћник П.Ј., адвокат из Б., против тужене Републике Србије - Министарство правде и државне управе - Управа за извршење кривичних санкција – Казнено-поправни дом Београд – Падинска Скела, коју заступа Републички јавни правобранилац, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3418/13 од 01.10.2014. године, у седници већа од 05.06.2015. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3418/13 од 01.10.2014. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1-3462/12 од 22.02.2013. године и предмет се враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1-3462/12 од 22.02.2013. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле за исплату разлике зараде за период од јануара 2007. године закључно са априлом 2009. године, у појединачним месечним износима наведеним изреком са припадајућом законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле да се обавезе тужена да за тужилу уплати доприносе обавезног пензијског, инвалидског и здравственог осигурања и доприносе осигурања за случај незапослености за спорни период, по важећим законским стопама на дан уплате доприноса. Ставом трећим изреке, одбачена је тужба у делу којим је тражено да тужена поднесе образац М8 надлежном Фонду ПИО. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиле за накнаду парничних трошкова. Ставом петим изреке, тужиле је обавезана да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 12.900,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3418/13 од 01.10.2014. године одбијена је као неоснована жалба тужиле и потврђена првостепена пресуда.

Против другостепене пресуде тужиле је благовремено преко пуномоћника изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права и из разлога прописаних чланом 404. Закона о парничном поступку.

Решењем Апелационог суда у Београду Р4 5/15 од 25.02.2015. године допуштена је ревизија тужиле изјављена против другостепене пресуде.

По оцени Врховног касационог суда, који одлучује о дозвољености и основаности ревизије у смислу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП ("Службени гласник РС" 72/11), који је новелиран чланом 14. Закона о изменама и допунама ЗПП ("Службени гласник РС" 55/14), потребно је размотрити правна питања од општег интереса после доношења одлуке Уставног суда I У 63/07 од 20.12.2010. године. Такође, постоји потреба уједначавања судске праксе, будући да су апелациони судови доносили различите одлуке о истоврсним тужбеним захтевима за исплату разлике зараде, пореза и доприноса.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија тужиле основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је на основу решења тужене од 06.02.2007. године распоређена на радно место за социјални рад у звању саветника у периоду од 01.01.2007. године закључно са априлом 2009. године. Решењем тужене од 19.02.2007. године, тужилци је одређена висина плате и VIII платна група, први платни разред и коефицијент за исплату плате у висини од 2.53, са увећањем овог коефицијента од 10% на основу стажа осигурања који се рачуна са увећаним трајањем, тако да јој је укупни коефицијент 2,78, с тим да се ово решење примењује од 01.01.2007. године. Решење је донето на основу чл. 7, 8. и 9. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у Управи за извршење заводских санкција.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев тужиле за исплату разлике зараде, наводећи да је тужена поступала у складу са одредбама тада важећег Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у Управи за извршење заводских санкција ("Службени гласник РС" 16/07), када је тужилци исплаћиван умањени коефицијент на основу стажа осигурања. Након објављивања одлуке Уставног суда Србије у "Службеном гласнику РС" број 21 од 14.01.2011. године, тужилца није тражила измену решења у законској процедури прописаној за отклањање последица наведене уредбе која је у назначеном делу несагласна са Уставом и законом, па стога тужилца не може тражити ни отклањање последица донетих у примени спорног решења до 14.01.2011. године. Будући да одлуке Уставног суда немају ретроактивно дејство, тужилца је у смислу члана 61. став 1. Закона о Уставном суду имала право да тражи измену раније донетог појединачног акта, а не да подноси тужбу суду за накнаду штете.

По оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијом тужиле указује да је у нижестепеним пресудама погрешно примењено материјално право.

Према члану 263. Закона о извршењу кривичних санкција ("Службени гласник РС" 85/05), директору Управе и запосленима стаж осигурања се може рачунати у увећаном трајању тако да се сваких 12 месеци ефективно проведених у обављању послова рачуна највише 16 месеци стажа осигурања, да се лицима из става 1. овог члана коефицијент увећава сразмерно степену увећања стажа осигурања до 30%, да висину коефицијента за обрачун и исплату плата у Управи утврђује Влада и да радна места на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем споразумно утврђују министар надлежан за правосуђе и министар надлежан за послове пензијског и инвалидског осигурања.

Одлуком Уставног суда I У 63/07 од 20.12.2010. године утврђено је да је одредба члана 7. став 3. наведене Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у Управи за извршење заводских санкција није у складу са Уставом и законом. С обзиром да члан 7. став 3. наведене Уредбе, на основу које је увећање

кофицијента тужиљи било 10% уместо 30%, како је то предвиђено законом, није у сагласности са Уставом и законом, јер је Влада Уредбом уредила разлике у звањима и коефицијентима за државне службенике у Управи, која се могу уредити само Законом о извршењу кривичних санкција као посебним законом, по оцени Врховног касационог суда, ради се о неправилном раду органа тужене, па је тужена на основу члана 172. Закона о облигационим односима дужна да накнади штету проистеклу доношењем неуставне и незаконите Уредбе, на основу које је тужиљи утврђен мањи коефицијент за обрачун плата од оног утврђеног законом.

Стога је погрешан став Апелационог суда у Београду да је тужиља неправилно користила судску заштиту подношењем тужбе редовном суду, а да претходно није коришћено правно средство прописано чланом 61. став 1. Закона о Уставном суду. Да би се користио овај правни пут, неопходно је постојање коначног или правноснажног појединачног акта, који у конкретном случају није донет. Такође, Уставни суд није донео одлуку о начину отклањања последица наведене неуставне Уредбе, нити је Влада Републике Србије, као орган тужене, у оквиру својих овлашћења обезбедила извршење наведене одлуке Уставног суда за спорни период неуставног и незаконитог умањења коефицијента за обрачун плате тужиљи. Стога тужиља има право на подношење тужбе за накнаду штете редовном суду.

Будући да је нижестепеним пресудама одбијен тужбени захтев тужиље за накнаду штете у висини разлике зараде у спорном периоду, због погрешне примене материјалног права чињенично стање је остало непотпуно утврђено у погледу околности прописаних чланом 189. Закона о облигационим односима, односно о висини штете и обиму накнаде штете, па су стога обе нижестепене пресуде укинуте.

У поновном поступку, првостепени суд ће узети у обзир изнете примедбе и донети правилну и закониту одлуку.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 416. став 2. ЗПП.

**Председник већа
судија
Бисерка Живановић, с.р.**